

Досить важливою є проблема розроблення єдиної стратегії соціально-культурного розвитку держави з чітким формулюванням суспільних пріоритетів, цільових установок та завдань. Відповідно до цієї проблеми необхідно змінити всі інші програми та проекти розвитку, що сприятиме успішній реалізації стратегічного бюджетного планування у вітчизняній практиці.

Таким чином, слід зазначити, що нині в Україні певною мірою розроблено та запроваджено у процес бюджетного планування основні принципи програмно-цільового методу. Однак з метою істотного підвищення рівня державного регулювання у сфері видатків бюджету необхідне удосконалення насамперед науково-теоретичних положень та методологічних основ зазначеного методу з урахуванням як зарубіжного, так і вітчизняного досвіду. Наукове обґрунтування удосконалення методології функціонування програмно-цільового методу планування видаткової частини бюджету, безперечно, підвищить якість і збалансованість системи фінансово-бюджетного регулювання соціально-економічного розвитку держави [3].

Література:

1. Бондаренко Ю.М. Державне управління соціальним захистом населення в умовах європейської інтеграції України: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління: 25.00.02 / Класичний приватний університет. – Запоріжжя, 2008. – 23 с.
2. Стойко О.Я. Фінанси: навч. посіб. / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. – К.: Алерта, 2014 – 432 с.
3. Чугунов І. Теоретико-методологічні засади удосконалення програмно-цільового методу планування видатків бюджету / І. Чугунов // Фінанси України. – 2004. – №9. – С. 37–44.

Базюк Андрій Любомирович

Студент групи ФУПОМ-11

Науковий керівник – к.е.н., доцент Шашкевич О.Л.

ПРОБЛЕМАТИКА ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТІВ

Починаючи з періоду незалежності України і моменту переходу до ринкової економіки виникає необхідність вдосконалення і змін системи контролю. Це зумовлене пошуком нових джерел наповнення бюджету, вдосконалення механізму їх розподілу та використання. Зі зміною законодавства виникає численна кількість правопорушень і фактів нецільового використання коштів, які в розпорядженні управління бюджетом. Проблема державного фінансового аудиту є актуальною, адже в системі фінансового контролю при використанні бюджетних коштів, фактично, відсутня цілісність і

комплексність у процесі аудиту. Суттєвим чинником є суперечність повноважень та функцій контрольних органів, відсутнє законодавче визначення показників оцінки ефективного, раціонального, цільового використання ресурсів.

Питання контролю та аудиту в Україні досліджували такі провідні вітчизняні науковці: Б.Ф. Усач, М.Г. Чумаченко, Н.І. Дорош, І.К. Дрозд, С.І. Юрій, К.В. Коваленко, В.В. Поліщук, Н.І. Рубан, А. Малишев, І. Стефанюк. У своїх працях вчені посилаються на світовий та європейський досвід проведення державного аудиту в системі вищих органів державного фінансового контролю. При прийнятті Закону України «Про Рахункову палату» від липня 2015 р. з використанням світових стандартів контролю Рахункова палата уповноважена здійснювати контроль не тільки за використанням коштів Державного бюджету, а й за їхнім надходженням [1]. Враховуючи те, що даний закон є новим, аудит в Україні має великі перспективи розвитку в бюджетній сфері, як одна з найефективніших та найбільш результативних форм контролю. На сьогоднішній день законодавством України визначено два види аудиту: аудит ефективності та фінансовий аудит. Їх законодавче трактування, на нашу думку, є неоднозначним та недосконалим. Тому, питання державного фінансового аудиту в Україні є актуальним для дослідження.

Аналізуючи проблемні аспекти аудиту, як сфери фінансового контролю можна говорити про те, що він є недооцінений як з боку держави так і з боку громадськості, що призводить до виникнення проблем таких як:

- недостатня якість методичних розробок з аудиторського контролю;
- брак достатнього досвіду аудиторської діяльності;
- недостатня кількість кваліфікованих аудиторських кадрів, а звідси – і неосвоєний ринок аудиторських послуг;
- відсутність типових форм документів з аудиту;
- відсутність методичних рекомендацій з питань комп'ютеризації аудиту.

Науковець В.В. Поліщук виділяє серед основних зовнішніх проблем аудиту дублювання функцій Рахункової палати та Державної аудиторської служби, особливо коли проводиться перевірка одного і того ж об'єкта чи установи [2]. Відповідно до Закону України «Про Рахункову палату» від 02.07.2015 та Положення про Державну аудиторську службу України від 23.08.2016 порівнюємо їх функції у сфері державного фінансового контролю.

Провівши аналогію дублювання одних з основних функцій аудиту відповідних державних структур, можна стверджувати, що між Рахунковою палатою і Державною аудиторською службою могла б бути здорова конкуренція, де б розглядався комерційний сектор і в якому б клієнти обирали той чи інший орган контролю для проведення перевірки. Відповідно в залежності від якості надання послуг. Однак державний сектор перевіряється відповідно до законодавства двома інституціями на обов'язковій основі, що є лишнім і недоречним. Тому, ми пропонує позбавити Державну фіскальну службу державного фінансового аудиту при перевірці бюджетів, що в свою чергу допоможе зекономити державні кошти та дозволить ефективніше

працювати бюджетним установам, які і так неодноразово перевіряються вповноваженими органами по одних і тих самих підконтрольних питаннях.

Таблиця 1

Аналіз функцій органів Рахункової палати та Державної аудиторської служби [1; 4]

Рахункова палата України	Державна аудиторська служба
Організація контролю за виконанням законів України та постанов прийнятих ВРУ, що стосується фінансування загальнодержавних програм з використання коштів ДБУ	Здійснення державного фінансового контролю за використання і збереження державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильність визначення потреб в бюджетних коштах
Здійснення контролю за виконання ДБУ, щодо поквартального розподілу доходів і видатків	Забезпечення ефективного використання коштів і майна
Здійснення перевірки за призначенням використання позабюджетних та загальнодержавних цільових фондів	Забезпечення дотримання законодавства про державні закупівлі
Здійснення контролю за ефективністю управління коштами ДБУ	Здійснення державного фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарської діяльності незалежно від форм власності
Надання консультацій відповідним органам і посадовим особам, як призначаються ВРУ, з питань витрачання бюджетних коштів	Здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності
Здійснення контролю за інвестиційною діяльністю органів виконавчої влади	Здійснення контролю за цільовим використанням коштів державного і місцевих бюджетів
Проведення попереднього аналізу, що розглядаються на засіданні ВРУ та звітів Антимонопольного комітету України щодо здійснення ним державного контролю	Контролю за своєчасним використанням і своєчасним поверненням кредитів (позик)
Здійснення контролю за наданням позик та економічної допомоги державам чи міжнародним організаціям відповідно до рішення ВРУ	Контроль за складанням бюджетної звітності, паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання (у разі застосування програмно-цільового методу)
Здійснення контролю за розподілом кошторису витрат в діяльності апарату управління і допоміжних служб	Здійснення інших повноважень визначених законами України та покладених на неї Президентом України

У своїй праці К.В. Коваленко зазначає, що проведення аудиту в Україні є неправильним, адже нема чітко сформованої мети аудиту, яка б допомогла запобігти та своєчасно вирішити проблеми, які були виявлені під час проведення перевірки, і які б допомогли запобігти виникненню негативних наслідків у майбутньому [3]. Тому, мета аудиту в Україні є більш кількісна, аніж якісна і результатом чого є зменшення порушень, а не допомога вирішенню проблем, що у свою чергу знижує ефективність аудиту.

Першими кроками для вдосконалення Державного аудиту в Україні буде:

- забезпечення функціонування Рахункової палати України, відповідно до вимог міжнародних стандартів;
- зазначення чіткого розмежування аудиту у сфері державного контролю;
- визначення чіткої мети аудиту для забезпечення ефективності аудиторського контролю та формування методики усунення визначених порушень при перевірці бюджетів;
- забезпечення гласності та прозорості при проведенні аудиту;
- розмежування внутрішнього та зовнішнього аудиту, формуючи правильно визначених цілей відповідних видів аудиту.

Враховуючи вище зазначені пропозиції, реформування державного фінансового аудиту, забезпечить ефективне та раціональне використання бюджетних коштів. Аудит, як найефективніший вид перевірки займе провідне місце у контролюючих органах, який сприятиме соціально-економічний розвиток країни, зміцнить фінансову безпеку та дозволить бюджетній системі розвиватися на міжнародному рівні за світовими стандартами.

Література:

1. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 №576-VIII: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/576-19>.
2. Поліщук В.В. Напрямки удосконалення системи державного фінансового контролю: впровадження стратегічного аудиту / В.В. Поліщук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.global-national.in.ua/archive/4-2015/178.pdf>.
3. Коваленко К.В. Проблеми та перспективи оцінювання ефективності зовнішнього державного фінансового контролю в Україні / К.В. Коваленко: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.global-national.in.ua/archive/4-2015/178.pdf>.
4. Кабінет Міністрів України; Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України від 03.02.2016 [Електронний ресурс]. – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF>.

Баранець Ярослав Володимирович

Студент групи ФУПОМ-12

Науковий керівник – к.е.н., доцент Шашкевич О.Л.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНИХ ВИДАТКІВ – ОДНЕ З ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ ВИКОНАННЯ ОБЛАСНОГО БЮДЖЕТУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Основою розвиненого місцевого самоврядування є ефективні місцеві бюджети. При забезпеченні колективних потреб населення за рахунок місцевих бюджетів існує можливість повніше враховувати запити громадян, адже місцева влада перебуває у прямій близькості до споживачів благ. Тому наявність повнішої і правдивішої інформації про вподобання жителів регіону